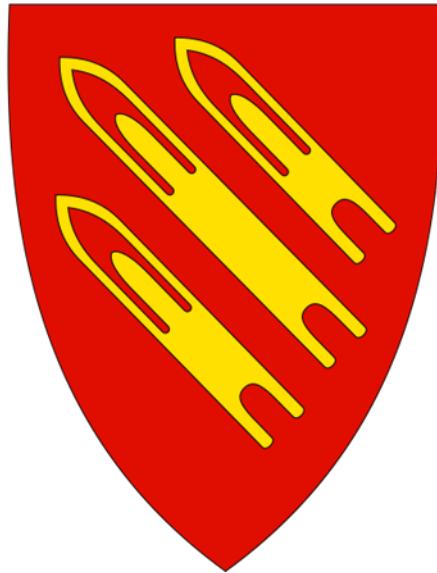

GAMVIK KOMMUNE

**Planstrategi 2024 -2027og planprogram
kommuneplanens samfunnsdel 2024-2035**

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Rammer og føringer for planleggingen	4
2.1	FNs bærekraftsmål	4
2.2	Nasjonale forventninger til kommunalplanlegging.....	5
2.3	Veiledningsbrev fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark	5
2.4	Regionale føringer	6
2.5	Regional planstrategi for Finnmark	6
2.6	Bygdevekstavtale.....	7
3	Nye lover som gir føringer for kommunal planlegging	8
4	Andre føringer og hensyn i kommunal planlegging.....	9
4.1	Samfunnssikkerhet og beredskap	9
4.2	Klimarisiko og klimatilpasning.....	10
4.3	Plansystemet	11
5	Overordnet utviklingstrekk og utfordringsbilde	11
5.1	Sosial bærekraft: vi blir flere eldre og ulikhetene øker	12
5.2	Klima- og miljømessig bærekraft: klima-, natur- og miljøutfordringene tiltar	13
5.3	Økonomisk bærekraft.....	13
5.4	Kommunens organisasjon: trangere økonomi og behov for tverrsektorielle løsninger	14
6	Satsingsområder	15
7	Planbehov.....	17
8	Planprogram kommuneplanens samfunnsdel.....	17
8.1	Planprosessen	17
8.2	Arealstrategi	19
8.3	Medvirkning	20
8.4	Verktøy i medvirkningen	21
9	Utredninger	21

1 Innledning

I begynnelsen av hver kommunestyreperiode skal kommunen, i henhold til plan- og bygningsloven (§ 10-1), utarbeide en planstrategi. Dette er ikke en konkret plan, men et styringsverktøy som definerer rammene for kommunens plansystem, planressurser og det samlede planbehovet i perioden.

Hensikten med planstrategien er å fastsette hvilke planoppgaver kommunen bør prioritere for å imøtekomme sine behov i den kommende perioden. Den skal tydeliggjøre hva som må tas hensyn til i kommunens planlegging og hvilke føringer som gjelder. Videre skal den vurdere om det er nødvendig å revidere kommuneplanen.

Planer fungerer som et sentralt virkemiddel for å omsette politiske mål til praksis og danner grunnlaget for beslutninger og gjennomføring. Planstrategien gir føringer for kommunens arbeid, men har ingen direkte juridisk bindende effekt for innbyggerne.

Denne planstrategien gir en oversikt over sentrale utviklingstrekk for Gamvik i tiden fremover. Den viser tydelig hvordan store samfunnsmessige endringer påvirker kommunen både på kort og lang sikt. Slike utviklingstrekk er ikke utfordringer som kan løses innenfor én kommunestyreperiode, men krever langsiktig innsats for å sikre bærekraft over tid. Samtidig ser vi at samfunnsutfordringer varierer i fokus fra periode til periode, noe politikken håndterer løpende. De langsiktige utviklingstrekkene er imidlertid godt forankret i kommunens overordnede styringsdokumenter, som danner grunnlag for videre konkretisering og oppfølging.

Et viktig prinsipp er at kommunal planlegging skal være behovsstyrt og ikke mer omfattende enn nødvendig, noe som ligger til grunn for vurderingene i planstrategien. I planstrategien for perioden 2024–2036 var ambisjonen å utvikle en mer overordnet og enklere samfunnsdel med tydelige mål for kommunen både som samfunn og organisasjon. Gamvik vedtok en ny samfunnsdel helt tilbake i 1991 og en ny arealdel i 2020. Denne planstrategien viser en betydelig opprydding i planverket, en prosess som er igangsatt og må videreføre i kommende periode.

Med dette som bakgrunn legger planstrategien til rette for en stabil kurs i både planlegging og politikkutforming i Gamvik kommune. Den anerkjenner også behovet for handling, prioritering og oppfølging av eksisterende planverk.

2 Rammer og føringer for planleggingen

Planleggingen i Gamvik kommune foregår innenfor rammer satt av plan- og bygningsloven og skal være samstemt med krav i andre relevante lover og føringer, samt nasjonale og regionale forventninger. Gjennom planlegging skal kommunen også bidra til sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft, i tråd med FNs bærekraftsmål.

2.1 FNs bærekraftsmål

FNs 17 bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å ta tak i vår tids største utfordringer, og vise retning i arbeidet med en bærekraftig utvikling mot 2030.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på de behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine.

Bærekraftsmålene skal være utgangspunkt for politisk prioritering og sikre at de globale målene omsettes til konkret handling i Gamviksamfunnet. I tillegg reflekterer

bærekraftsmålene de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling; sosial, økonomisk, og klima- og miljø. Dimensjonene er del av grunnlaget for helhetlig samfunns- og arealplanlegging i Gamvik kommune.

2.2 Nasjonale forventninger til kommunalplanlegging

Planarbeidet i Gamvik må forholde seg til Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, som regjeringen utgir hvert fjerde år. Disse forventningene skal integreres i fylkeskommunenes og kommunenes planstrategi og planer, og danner også grunnlaget for statlige myndigheters involvering i planprosesser.

I de nasjonale forventningene for perioden 2023–2027 har regjeringen identifisert fem overordnede perspektiver som rammeverk for totalt 72 forventninger:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Disse perspektivene legger føringer for hvordan kommunal og regional planlegging skal bidra til en helhetlig og bærekraftig utvikling.

2.3 Veiledningsbrev fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Veiledningen kommunal planlegging for 2024, med fokus på følgende viktige temaer:

Bærekraftig utvikling: FNs bærekraftsmål er sentralt. Kommunene må integrere disse målene i sine planprosesser.

Klimaendringer: Å takle klimaendringer gjennom tilpasnings- og tiltaksstrategier er avgjørende. Kommunene oppfordres til å redusere klimagassutslipp, iverksette klimatilpasningstiltak og bruke naturbaserte løsninger.

Arealplanlegging: Bærekraftig arealbruk er viktig, med fokus på vern av jordbruksareal, skog og andre naturressurser. Strategier som fortetting og effektiv arealbruk fremmes for å minimere miljøpåvirkning.

Reindrift: Reindriften anerkjennes som en viktig næring, og det understrekes at dens behov må tas hensyn til i arealplanene. Samarbeid med reindriftsutøverne oppfordres.

Kommunal planlegging: Kommunene oppfordres til å utarbeide helhetlige planer som adresserer ulike samfunnsmessige, økonomiske og miljømessige faktorer, med fokus på behovene til sårbare grupper.

Samarbeid: Interkommunalt samarbeid oppfordres i saker som strekker seg over kommunegrenser, som kystsoneplanlegging og forvaltning av felles ressurser.

Brevet inneholder også praktiske råd om planarbeidet, inkludert bruk av digitale planleggingsverktøy og veiledning fra Statsforvalteren. Spesifikke frister og ressurser nevnes gjennom dokumentet.

2.4 Regionale føringer

Gamvik kommune har et interkommunalt samarbeid om plankontor og regionale beredskapskoordinator med Porsanger, Lebesby og Nordkapp.

2.5 Regional planstrategi for Finnmark

Regional planstrategi 2024-2028 er under arbeid og er inne i siste høringsfase med frist 11. mars 2025. Planstrategien har fått navnet Utviklingsplan for Finnmark.

I henhold til Plan- og bygningsloven §§ 7-1 og 7-2 skal regional planmyndighet (Fylkestinget) minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide en regional planstrategi i samarbeid med kommuner, statlige organer, organisasjoner og institusjoner som blir berørt av planarbeidet. Planstrategien skal redegjøre for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter, ta stilling til langsiktige utviklingsmål og hvilke problemstillinger som skal tas opp gjennom videre regional planlegging i kommende fylkestingsperiode. Den regionale planstrategien skal inneholde en oversikt over hvordan de prioriterte planoppgavene skal følges opp og opplegget for medvirkning i planarbeidet¹.

¹ Finnmark fylkeskommune

2.6 Bygdevekstavgift

Kommunene Nordkapp, Porsanger, Lebesby og Gamvik har inngått avtale med staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) om å bidra til bosetting, tilgang på kompetent arbeidskraft og fremtidsrettet næringsutvikling i avtalekommunene. Avtalen ble signert av partene 30.05.2024 og skal gjelde i perioden 2024 – 2027.

Avtalen inkluderer 7 delmål:

1. Øke samarbeid om samfunnsutvikling og planlegging
2. Utvikle lokale studie- og kontorfellesskap
3. Øke tilgang til og bruk av fleksibel og desentralisert utdanning
4. Øke boligbygging og utvikle nye boligtilbud
5. Styrke transporttilbudet for fastboende og tilreisende
6. Styrke næringsutvikling i avtalekommunene
7. Økt rekruttering til og styrke stabilitet i fiskerinæringen

Målene i bygdevekstavgiften forutsetter koordinert innsats fra flere sektorer. På noen områder er det primært aktuelt med et pilot-stat-samarbeid, på andre er det aktuelt å samarbeide med flere aktører. For hvert delmål skal samarbeidspartene enes om konkrete tiltak i årlige handlingsplaner, samt enes om å invitere andre parter inn i arbeidet. Bygdevekstavgiften er et utviklingsprosjekt som blant annet skal bidra til innovasjon og nytenking. Avtalen skal være et supplement til det ordinære arbeidet i kommunen, og tiltak skal konkretiseres i sammenheng med øvrig innsats i avtalekommunene. Fra og med handlingsplanen for 2025 oppfølges delmål 6 og 7 under ett.

3 Nye lover som gir føringer for kommunal planlegging

Boligsosial lov

Stortinget vedtok 12. desember 2022 en ny lov om kommunens ansvar på det boligsosiale feltet, ofte kalt boligsosialloven. Loven trådte i kraft 1. juli 2023. Den skjerper kommunens ansvar for samordning og pålegger kommunen å ta boligsosiale hensyn i planleggingen. Ifølge § 5 skal kommunen sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester. Kommunen skal også ha en oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet, og denne oversikten skal inngå som grunnlag for kommunens planstrategi etter plan- og bygningsloven § 10-1.

Endringer i plan- og bygningsloven

Regjeringen la 12. april 2024 fram et lovforslag om å innføre en plikt for de som utfører geotekniske grunnundersøkelser og utarbeider naturfareutredninger, til å melde resultatene til offentlige registre i regi av Norges geologiske undersøkelse (NGU) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Denne bestemmelsen er tatt inn i plan- og bygningslovens § 2-4 og trådte i kraft 1. januar 2025.

Ny kulturlov

En revidert kulturlov ble lagt frem i november 2024. Loven tydeliggjør kulturens plass i kommunal samfunnsutvikling og forankrer ansvaret styresmaktene har på kulturfeltet i "infrastrukturkravet" i Grunnloven § 100 sjette ledd, som omhandler å legge til rette for et åpent og opplyst offentlig ordskifte. Videre lovfestes prinsippet om armlengdes avstand på kulturfeltet, noe som innebærer at avgjørelser basert på kunstnerisk eller kulturfaglig skjønn skal fattes uavhengig av politiske styresmakter og av personer med relevant fagkompetanse.

4 Andre føringer og hensyn i kommunal planlegging

4.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har som planmyndighet ansvar for at samfunnssikkerhet blir ivaretatt i planer. Kommunen skal sikre at hensynet er godt nok utredet, og at oppfølging i plankart, bestemmelser og retningslinjer bidrar til at utbygging eller endret arealbruk ikke medfører uakseptabel risiko.

Kommunens rolle som planmyndighet etter plan- og bygningsloven må sees i sammenheng med kommunens ansvar som beredskapsmyndighet etter sivilbeskyttelsesloven med tilhørende forskrift om kommunal beredskapsplikt. Plikten som beredskapsmyndighet følges blant annet opp i plansystemet etter plan- og bygningsloven².

Meld. St. 9 (2024–2025) Totalforsvarsmeldingen legger føringer for hvordan Norge skal styrke sin samfunnssikkerhet og beredskap i møte med et stadig mer krevende sikkerhetspolitisk landskap. Meldingen fremhever viktigheten av et robust sivilsamfunn som kan håndtere både naturhendelser, teknologiske trusler og sikkerhetspolitiske kriser.

Nasjonal trusselvurdering 2025 - Etterretningstrusselen fra statlige aktører, særlig Russland og Kina, utgjør en økende risiko, og Norge kan bli utsatt for sabotasje, ulovlig etterretning og påvirkningsoperasjoner. Disse sammensatte truslene skaper usikkerhet i samfunnet og kan svekke tilliten til demokratiske institusjoner.

For å møte disse utfordringene bør kommunen styrke beredskap og sikkerhet, særlig med tanke på beskyttelse av kritisk infrastruktur. Økt bevissthet om desinformasjon og fremmed påvirkning er nødvendig for å sikre at innbyggerne ikke blir manipulert av eksterne aktører. I tillegg må det iverksettes tiltak for å beskytte lokale myndighetspersoner mot hets og trusler. Samarbeid med nasjonale sikkerhetsmyndigheter og nabokommuner er avgjørende for å sikre en helhetlig og effektiv respons på disse utfordringene. Gjennom en strategisk og målrettet tilnærming

² Regjeringen

kan kommunen bidra til økt samfunnssikkerhet og motstandskraft i møte med dagens og fremtidens trusler.

4.2 Klimarisiko og klimatilpasning

Alle samfunnsområder er, eller vil bli, berørt av klimaendringene. Konsekvensene treffer både direkte og indirekte og virker på tvers av sektorer, næringer og landegrenser. Hvis vi skal lykkes med å skape et klimarobust samfunn, må omstillingen skje på alle samfunnsområder og alle må bidra.

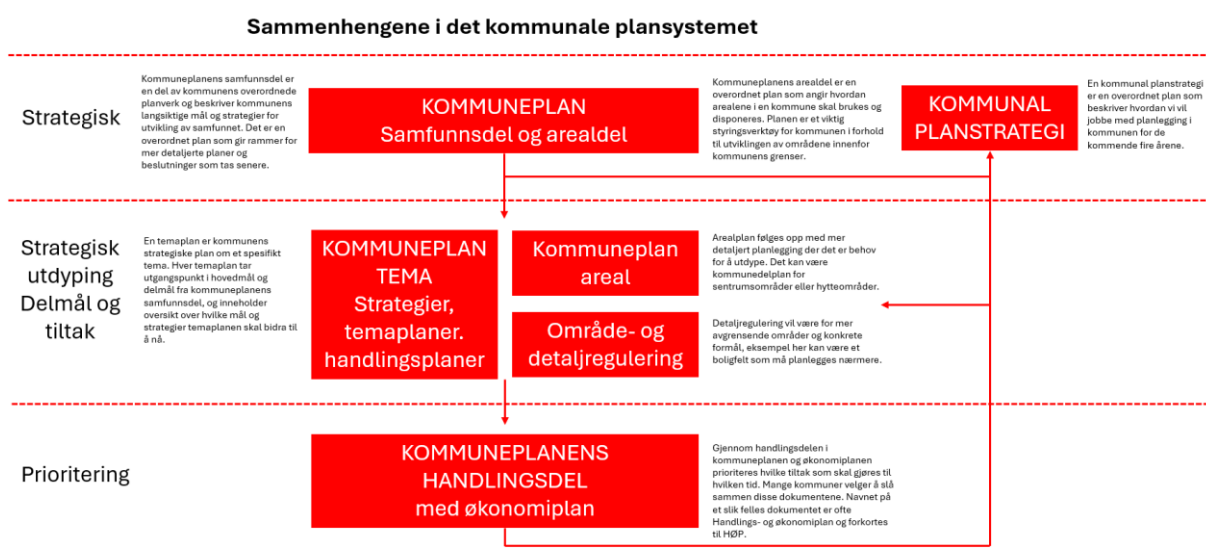
Klimaendringene vil påvirke alle deler av samfunnet. Effektene er både direkte og indirekte, og de påvirker ulike sektorer, industrier og nasjonsgrensene. For å bygge et klimarobust samfunn i Gamvik, er det avgjørende at endringene skjer på tvers av alle samfunnsområder, og at alle bidrar til prosessen.

Klimaendringenes lokale dimensjoner plasserer kommunene i en kritisk posisjon i møte med disse utfordringene. I henhold til plan- og bygningsloven har kommunene ansvaret for å sørge for at fremtidige klimaaspekter blir vurdert og tilstrekkelig ivaretatt i samfunns- og arealplanlegging samt byggesaksbehandling. For at kommunene skal kunne oppfylle sine oppgaver på en måte som fremmer robuste og bærekraftige lokalsamfunn i fremtiden, er det viktig at hensynet til klimaendringer integreres i alle aspekter av kommunens virksomhet. Kommunen må analysere hvilke konsekvenser både nåværende og fremtidige klimaforhold kan ha, og dette hensynet må vurderes på lik linje med andre faktorer som kommunen tar hensyn til i sin planlegging.

Klimarisiko handler både om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringer vil påvirke natur og samfunn, og hva overgangen til et nullutslippssamfunn vil innebære for kommunene. Miljødirektoratet

Klimatilpasning innebærer å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg og iverksette tiltak for å på den ene siden å hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære. Miljødirektoratet.

4.3 Plansystemet

Kilde: KS

5 Overordnet utviklingstrekk og utfordringsbilde

Gamvik kommune står overfor en rekke utviklingstrekk og utfordringer som vil prege planleggingsarbeidet i årene fremover. Kommunen har opplevd en nedgang i folketallet over flere år, med en aldrende befolkning og en skjev kjønnsfordeling blant unge voksne. Dette gir utfordringer knyttet til rekruttering av arbeidskraft, opprettholdelse av tjenestetilbud og bærekraftig samfunnsutvikling.

Økonomisk har kommunen høyere kostnader per innbygger på flere tjenesteområder enn landsgjennomsnittet, noe som er typisk for små distriktskommuner med store geografiske avstander og lav befolkningstetthet. Samtidig er det et behov for tverrsektorielle løsninger for å sikre en mer effektiv ressursbruk.

Innenfor klima og miljø står kommunen overfor utfordringer knyttet til energiforbruk, avfallshåndtering og klimatilpasning. Den geografiske beliggenheten med ekstreme værforhold stiller krav til robuste beredskapsløsninger og tilpasning av infrastruktur.

Næringsutviklingen preges av en stor avhengighet knyttet til fiskeri, med begrensede alternative arbeidsmuligheter. Det er behov for å styrke andre næringer, som turisme og grønne initiativer, for å sikre en mer diversifisert økonomi.

Kommunen har et sterkt lokalsamfunn med høy grad av trygghet og gode oppvekstvilkår, men utfordringer knyttet til utdanningsnivå og fraflytting av unge voksne krever strategiske tiltak for å sikre en bærekraftig befolkningsutvikling.

Som en del av arbeidet med planstrategi for 2025–2027 er det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som gir et overordnet faktagrunnlag for kommunen. Dokumentet belyser både utfordringer og muligheter, med særlig vekt på Gamvik som samfunnsutvikler.

Kunnskapsgrunnlaget peker på flere komplekse samfunnsutfordringer som krever både innsats og endring, både innenfor og utenfor kommuneorganisasjonen. Disse utfordringene, ofte omtalt som samfunnsflokke, kjennetegnes ved at de er sammensatte og preget av målkonflikter, eller at de har flere sammenvevde og uoversiktlige årsaker. De representerer både nåværende og fremtidige utfordringer som henger tett sammen. Kommunens planlegging må derfor håndtere disse samfunnsflokene gjennom en helhetlig og strategisk tilnærming, der målkonflikter vurderes nøye for å finne balanserte løsninger.

5.1 Sosial bærekraft: vi blir flere eldre og ulikhetene øker

Sosial bærekraft handler om å sikre gode levekår, helse og velferd for innbyggerne.

Gamvik kommune har en aldrende befolkning og utfordringer knyttet til helse- og omsorgstjenester. Andelen innbyggere over 80 år øker, noe som medfører økt press på kommunens pleie- og omsorgstjenester.

Barn og unge i kommunen rapporterer om god livskvalitet, men utfordringer knyttet til psykisk helse og skoletrivsel bør adresseres. Kommunen har høyere andel av barn i

lavinntektsfamilier enn landsgjennomsnittet, noe som kan påvirke levekår og fremtidsutsikter.

For å sikre sosial bærekraft må kommunen jobbe aktivt med å rekruttere og beholde helsepersonell, styrke forebyggende helsetiltak og skape attraktive bomiljøer som kan tiltrekke unge familier. Tiltak for å styrke inkludering og trivsel blant barn og unge er også viktige for å sikre en robust samfunnsutvikling.

5.2 Klima- og miljømessig bærekraft: klima-, natur- og miljøutfordringene tiltar

Gamvik kommune har utfordringer knyttet til klimaendringer, energibruk og avfallshåndtering. Ekstremvær, havnivåstigning og endringer i naturmangfoldet kan påvirke kommunen i årene som kommer. Kommunen har høyere energiforbruk per kvadratmeter enn landsgjennomsnittet, noe som kan skyldes kaldt klima og eldre bygningsmasse. Det er behov for energieffektiviseringstiltak i offentlige bygg og insentiver for mer miljøvennlige løsninger i private hjem.

Avfallshåndteringen i kommunen har høyere kostnader per innbygger enn snittet, samtidig som andelen avfall til materialgjenvinning er lavere enn ønskelig. Det er viktig å styrke tiltak for resirkulering, gjenbruk og redusert avfallsmengde.

Kommuneplanens samfunnsdel bør legge vekt på klimatilpasning, energieffektivisering og en mer sirkulær økonomi. Samarbeid med næringslivet for å utvikle bærekraftige løsninger, spesielt innen fiskeri og turisme, vil være viktig for en mer miljøvennlig utvikling.

5.3 Økonomisk bærekraft

Gamvik kommune har en krevende økonomisk situasjon, med høye utgifter per innbygger på flere tjenesteområder. Den demografiske utviklingen, med en økende andel eldre og en relativt liten arbeidsstyrke, utfordrer kommunens inntektsgrunnlag.

Kommunen er sterkt avhengig av statlige overføringer og har begrenset mulighet til å øke egne inntekter gjennom vekst i lokalt næringsliv. Fiskeri er den dominerende næringen, men sårbarheten ved å være ensidig avhengig av én næring er stor.

For å styrke økonomisk bærekraft må kommunen arbeide for å skape flere arbeidsplasser, tiltrekke seg kompetent arbeidskraft og utvikle nye næringer. Innovasjon og entreprenørskap bør støttes, og kommunen må legge til rette for at små og mellomstore bedrifter kan vokse.

Samtidig er det viktig å sikre effektiv drift og optimal ressursbruk innen kommunale tjenester. Tverrsektorielle løsninger, samarbeid med nabokommuner og en strategisk tilnærming til investeringer vil være avgjørende for å styrke kommunens økonomiske bærekraft.

5.4 Kommunens organisasjon: trangere økonomi og behov for tverrsektorielle løsninger

Gamvik kommune står overfor økonomiske utfordringer som krever en mer helhetlig og tverrsektoriell tilnærming til drift og tjenesteyting. Kommunen har høye driftskostnader per innbygger, særlig innen helse- og omsorgstjenester. Dette skyldes blant annet en aldrende befolkning og behovet for desentraliserte tjenester i en kommune med spredt bosetting.

For å møte disse utfordringene må kommunen i større grad samarbeide på tvers av sektorer og med andre kommuner for å finne mer bærekraftige løsninger. Digitalisering, effektivisering av arbeidsprosesser og økt samhandling mellom offentlige og private aktører vil være viktig.

Rekruttering og kompetanseutvikling er en annen kritisk faktor. Kommunen har utfordringer med å tiltrekke seg kvalifisert arbeidskraft, særlig innen helse, undervisning og tekniske tjenester. Å jobbe strategisk med arbeidsvilkår, boligtilbud og attraktive lokalsamfunn vil være avgjørende for å sikre nødvendig kompetanse i årene som kommer.

I møte med strammere økonomiske rammer må kommunen prioritere smartere ressursbruk, styrke interkommunalt samarbeid og utnytte statlige støtteordninger på en strategisk måte.

6 Satsingsområder

- Fiskeri og videreforedling av marine ressurser – «Gamvik - Bygget av havet, skapt av folket»

Fiskeri utgjør grunnmuren i Gamvik-samfunnet og er avgjørende for bosetting, sysselsetting og lokal identitet. Kommunen skal arbeide for å sikre lokal råstofftilgang, rettferdig kvotefordeling, og aktiv bruk av fiskeressursene til fordel for kystsamfunnene. Videre skal det jobbes for bedre rammevilkår og infrastruktur som styrker rekruttering og videreføring av fiskeritradisjonen i framtiden.

Gamvik kommune har et betydelig potensial for økt lokal verdiskaping gjennom videreforedling av marine ressurser. Økt ilandføring og lokal bearbeiding av fisk og skalldyr kan bidra til flere helårige arbeidsplasser, styrket næringsliv og høyere inntekter til kommunen. Satsingen skal legge til rette for utvikling av industri og kompetansemiljøer som utnytter ressursene på en bærekraftig og lønnsom måte.

Gamvik kommune har en strategisk beliggenhet langs Barentshavet, og sjøtransport spiller en avgjørende rolle for både næringsliv og bosetting. Utvikling og vedlikehold av havneinfrastruktur er derfor sentralt for å sikre trygg og effektiv sjøtrafikk.

- Bolyst – «Gamvik – Der havet møter hjertet»

For å sikre fremtidig bosetting og tilflytting, skal Gamvik kommune styrke arbeidet med bolyst og livskvalitet. Dette innebærer å utvikle attraktive bomiljø, gode tjenester, aktiv fritid og kulturtilbud, samt ivaretagelse av natur og identitet. Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for at både unge og etablerte familier skal ønske å bo og bli i kommunen.

Attraktive og bærekraftige lokalsamfunn skal utvikles med vekt på energieffektive boliger, god kollektivtilgang og grønn infrastruktur. Gamvik kommune vil arbeide for klimatilpasset stedsutvikling, redusert energibruk i boligsektoren og økt bruk av fornybare energikilder. Tiltak for å ivareta naturverdier og redusere klimagassutslipp fra byggenæringen skal inngå i planlegging av nye boligområder og offentlige bygg.

- Næringsutvikling – «Gamvik - Der mennesker og muligheter møtes»

Gamvik skal være en kommune som heier på gründere og næringsaktører. Satsingen på næringsutvikling skal bidra til økt innovasjon, flere arbeidsplasser og et mer robust næringsliv. Dette inkluderer både utvikling innen fiskeri og havbruk, reiseliv, lokal matproduksjon og nye grønne næringer. Kommunen skal være en aktiv samarbeidspartner for næringslivet og legge til rette gjennom arealbruk, infrastruktur og dialog. Gamvik skal støtte opp om utviklingen av grønne næringer og bidra til omstilling mot lavutslippssamfunnet. Kommunen vil legge til rette for sirkulærøkonomi, miljøvennlig transport, grønn innovasjon og bærekraftig bruk av lokale ressurser. Ved etablering av nye næringstomter og infrastruktur skal miljø- og klimahensyn veie tungt. Kommunen vil stimulere til bruk av fornybar energi og energieffektiv drift i næringslivet.

- Beredskap

Gamvik kommune skal ha en beredskap som ivaretar trygghet og sikkerhet for innbyggere og samfunnsfunksjoner. Økt geopolitisk usikkerhet og sårbarhet i infrastruktur og klima gjør det nødvendig å styrke kommunens evne til krisehåndtering, forebygging og robust planlegging. Beredskapstenkningen skal integreres i alle samfunnsområder, med særlig vekt på forsyningssikkerhet, digital infrastruktur, sivil beredskap og lokalsamfunnets motstandskraft. Klimaendringer gir økt risiko for ekstremvær, flom og havnivåstigning, noe som stiller nye krav til kommunens beredskap. Gamvik vil inkludere klimasårbarhet og energisikkerhet som en del av sin helhetlige beredskapsplanlegging. Naturbaserte løsninger og klimatilpasning skal vurderes i risiko- og sårbarhetsanalyser. Kommunen vil også sikre robust energiforsyning, redusere avhengighet av fossile kilder og styrke lokal energiberedskap.

7 Planbehov

Oppstart **blå**, ferdigstilles **rød**

Navn	Plantype	2025 1. kv	2025 2. kv	2025 3.kv	2025 4. kv	2026 1. kv	2026 2. kv	2026 3. kv	2026 4. kv
Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037	Kommuneplan Ny								
Kommuneplanens arealdel 2025-2027	Kommuneplan Rulleres								
Handlings- og økonomiplan	Rulleres i tilknytning til økonomiplanen hver høst								
Helse- og omsorg inkl. folkehelse	Kommunedel-Plan Ny								
Oppvekst og kultur	Kommunedel-plan NY								
Vann- og avløp	Kommunedel-plan Rulleres								
ROS-analyse brannberedskap	Rulleres								
Plan brannforebygging – og beredskap	Temaplan Rulleres								
ROS-analyse	Rulleres								
Overordnet beredskapsplan	Temaplan Rulleres								
Naturmangfold – sjø og land	Temaplan Ny								
Trafikksikkerhetsplan	Temaplan Rulleres								
Idrett og fysisk aktivitet	Temaplan Rulleres								
Næringsstrategi	Rulleres								
Kulturmiljøplan	Temaplan Ny								
Klima- og energiplan	Temaplan Ny								
Folkehelseplan	Temaplan rulleres								

8 Planprogram kommuneplanens samfunnsdel

8.1 Planprosessen

I desember 2023 ble det varslet om oppstart av planarbeidet. Etter at planprogrammet er fastsatt vil arbeidet med å utarbeide et planforslag pågå fra juni til september 2025.

Forslaget vil da bli lagt fram for Plan, Teknisk og Miljøutvalget og sendt ut på høring fra

oktober til november 2025. Målet er at den kommuneplanens samfunnsdel 2026-2036 skal være vedtatt innen utgangen av 2025.

Som oppfølging av nasjonale og regionale føringer knyttet til klimaomstilling og energimål, vil arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel integrere konkrete mål og strategier for utslippsreduksjon, energieffektivisering og overgang til fornybare energikilder. Det skal vurderes hvordan kommunens rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighet kan bidra til det grønne skiftet. Dette omfatter blant annet:

- Kartlegging og oppfølging av lokale klimagassutslipp, inkludert bruk av klimastatistikk og utvikling av klimaregnskap
- Tiltak for overgang til lavutslippssamfunnet i relevante sektorer som bygg, transport og næringsutvikling
- Naturbaserte løsninger og klimatilpasning i arealplanlegging og infrastruktur
- Samarbeid med næringsliv, nabokommuner og regionale aktører om grønne løsninger
- Vurdering av hvordan kommunens investeringer og innkjøp kan støtte opp under klimamål

Klima- og energiperspektivet skal være gjennomgående i samfunnsdelens tematiske prioriteringer, for å sikre en bærekraftig utviklingsretning for Gamvik kommune.

Videre vil hensynet til naturmangfold løftes inn i samfunnsplanleggingen. Det skal utvikles mål og innsatsområder for hvordan kommunen skal ta vare på og sikre at viktige naturtyper og arter ivaretas. Dette inkluderer:

- Å synliggjøre naturverdier i planlegging og beslutningsgrunnlag
- Integrere nasjonale miljømål i kommunale utviklingsstrategier
- Ivareta verdifulle natur- og kulturlandskap gjennom kartlegging og skjøtsel
- Bekjempe fremmede arter i samarbeid med regionale miljømyndigheter
- Sørge for at planarbeid bygger på oppdatert kunnskap om naturmangfold

Gamvik kommune skal gjennom dette bidra til å nå nasjonale miljømål og styrke naturgrunnlaget for kommende generasjoner.

Oppvekstområdet skal løftes frem som et tydelig innsatsområde basert på kunnskap fra ungdomsundersøkelsen. Det skal utvikles mål og tiltak som styrker barn og unges trivsel, mestring og psykiske helse. Spesielt vil kommunen:

- Følge opp utfordringer knyttet til skoletrivsel og psykososialt miljø
- Utvikle inkluderende fritidstilbud i samarbeid med barn og unge
- Legge til rette for tettere samarbeid mellom skole, helsetjeneste og foreldre
- Ta utgangspunkt i barn og unges egne beskrivelser og forslag når det skal utvikles tiltak
- Sikre at barn og unges stemmer høres og integreres i kommunens planarbeid

Dette skal bidra til å sikre en trygg og utviklende oppvekst for alle barn og unge i Gamvik kommune, i tråd med nasjonale føringer og bærekraftsmålene.

Barns beste skal vurderes i tråd med FNs barnekonvensjon artikkel 3 og Grunnlovens § 104. Kommunen vil bruke barnekonvensjonen som rettesnor i planprosesser, og systematisk vurdere barns rettigheter og mulige konsekvenser for barn og unge – både direkte og indirekte – i alle relevante deler av planarbeidet. Dette gjelder spesielt innen arealplanlegging, oppvekst, nærmiljøutvikling og tjenestetilbud. Kommunen vil sikre at barns stemme inngår som en sentral del av beslutningsgrunnlaget.

8.2 Arealstrategi

Som en del av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal det utarbeides en overordnet arealstrategi som angir prinsipper for langsiktig og bærekraftig arealbruk i Gamvik kommune. Strategien skal bygge på kunnskapsgrunnlaget, identifiserte samfunnsutfordringer og de prioriterte satsingsområdene, og legge føringer for videre planlegging – herunder kommuneplanens arealdel.

Utformingen av arealstrategien skal skje i tett dialog med politisk nivå i kommunen. Tidlig politisk involvering er avgjørende for å forankre overordnede prioriteringer og sikre eierskap til de føringene som skal legges for arealforvaltningen. Arealstrategien skal

bidra til en felles forståelse av hvilke utviklingsgrep kommunen ønsker å ta, og hvor grensene for utbygging, vern og ulike hensyn bør ligge.

Framdrift for arbeid med kommuneplanens samfunnsdel

8.3 Medvirkning

Det vil alltid være viktig å vurdere hva man vil ha ut av de ressursene man investerer i medvirkningen. Målet skal ikke være at kommunestyret vedtar plandokumentet, men at prosessen resulterer i praktisk handling langs den kursen man har vært sammen om å stake ut for kommunen som samfunn. Planen beskriver hvor vi er på vei. Vi vil derfor utarbeide en interessentanalyse (oversikt over hvem som skal medvirke) før oppstart av medvirkningen. Kommuneplanen skal gi en retning for hvordan man ønsker å utvikle Gamvik kommune i årene framover. Planen angår alle i Gamvik kommune, og det er viktig med innspill fra befolkningen i de ulike fasene av planarbeidet. Medvirkning er lovfestet i plan- og bygningsloven § 5-1. For å sikre at planen blir et så bra og relevant styringsdokument som mulig, trengs det kunnskap og innspill utover kommunens administrasjon og politikere. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Gjennom planprosessen vil det bli lagt fokus på å velge fora og metoder som antas å være mest hensiktsmessig for å nå ut til de ulike aktørene som skal involveres og tema som skal drøftes.

8.4 Verktøy i medvirkningen

Kunngjøringer og annonsering

Oppstart av planarbeid med forslag til planprogram og høring av planforslaget vil bli kunngjort på kommunens nettsider, Facebook og i lokalavisa. Under høringen av planprogrammet blir det blant annet informasjons- og debattmøter, åpent kontor og mulighet til å gi skriftlige innspill. Ved høring legges det et eksemplar i papirformat i kommunens resepsjon.

Rådene

Vi vil bruke de politisk oppnevnte rådene. I møtene i rådene vil vi i tillegg til ordinære høringer, diskutere konkrete tema og problemstillinger i kommuneplanen.

Folkemøter

- Politisk verksted
- Næringsverksted
- Folkemøter
- Fokusgruppeintervju med (eksempelvis eldreråd, ungdomsråd og bygdelag)
- Skoler
- Barnehager

Det vil bli benyttet digitale verktøy som Mentimeter og Padlet under medvirkningen for å sikre at alle får muligheten til bli hørt. Det vil også bli opprettet en e-post tilgjengelig kun for høringsinnspill.

9 Utredninger

Vi vil i prosessen ta hensyn til pågående utredninger som berører Gamvik kommune, som for eksempel vindkraft og havbruk.